

HÉTKÖZNAPI EGYÜTTLÉT

BOLTOSJÁTÉK

ÉN ÉS A MÁSIK

A modul szerzője: Lissai Katalin

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

1. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
			Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése				
I/a Ételek gyűjtése				
A	A gyerekek összegyűjtik, hogy milyen ételeket fogyasztanak. A tanító megkéri a tanulókat, hogy osszák szét a szerepkártyákat (jegyző, szóvivő, csendkapitány, időfigyelő, eszközfelelős; a két utóbbit egy gyermek is elláthatja) és az A, B, C, D kártyákat. A gyerekek saját színű ceruzával felírják egy-egy lapra, ki mit eszik szívesen. 5 perc	Egyéni sajátosságok megismerése, elfogadása Íráskészség Türelem	Kooperatív tanulás – kerekasztal	A/4-es lap, író-szer A, B, C, D kártyák, szerepkártyák
II. Új tartalom feldolgozása: Ételek csoportosítása				
II/a Miből készül?				
A	Az osztály megbeszéli, hogy miből készülnek a leírt ételek. A tanító felsorolja az ételek főbb csoportjait: húsfélék, gabonafélék, zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek. Az osztály megbeszéli, mit jelent a gabona kifejezés. 10 perc	Spontán megnyilatkozás Ismeretek feltárása Új fogalmak megismerése Csoportosítás Figyelem Szövegértés Emlékezet	Egész osztály együtt – beszélgetés Frontális osztálymunka – tanári magyarázat	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Élelmiszerek csoportosítása					
A	<p>A tanító ételeket nevez meg: grillcsirke, sajt, kenyér, alma, tészta stb. A csoportok megbeszélik, melyik csoportba tartoznak a felsorolt élelmiszerek. A tanulók a módszernek megfelelően először megvitatják a helyes választ, majd véletlenszerűen válaszolnak.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>Új ismeret gyakorlása Csoportosítás Emlékezet Segítséget adni és elfogadni Felelősségvállalás</p>	<p>Kooperatív tanulás – diákkvartett</p>	<p>A, B, C, D kártyák</p>	<p>Kalap, a csoportneveket vagy -számokat tartalmazó kártyák</p>
II/c A kedvenc ételek csoportosítása					
A	<p>A gyerekek megnevezik kedvenc ételeiket (tanulónként legfeljebb kettőt). A csoportok jegyzői felírják az összegyűjtött ételeket egy-egy kis cédulára.</p> <p>Az eszközfelelős véletlenszerűen szétosztja a cédulákat. A csoporttagok kigondolják, hogy a kapott cédulán található étel fő alkotórésze melyik ételféleséghez tartozik, majd az ételféleség kezdőbetűjét (hús – H, gabona – G, zöldség – Z, gyümölcs – GY, tej – T) odaírják az étel neve mellé.</p> <p>A szóvivők és a csendfelelősök felragasztják a cédulákat a közös plakátok közül a megfelelőre.</p> <p>A csoportok körbejárják az elkészült plakátokat, és megállapítják, hogy minden a megfelelő helyre került-e.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Gyakorlás Kompromisszum Kritikus vélemények megfogalmazása Vita, érvelés</p>	<p>Kooperatív tanulás – kerekasztal, majd képtárlátogatás</p> <p>Egész osztály együtt – beszélgetés</p>	<p>Cédulák, gyurmáragasztó</p>	<p>1-1 plakát a következő feliratokkal: Húsból (H), Zöldségből (Z), Gabonából (G), Tejből (T), Gyümölcsből (GY)</p>

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Mi egészséges?					
A	<p>Beszélgetés az öt ételféleség (gabonafélék, zöldségfélék, gyümölcsök, tejtermékek, húsfélék) fogyasztói arányairól.</p> <p>A tanulók megbeszélik, hogy melyik élelmiszer-csoportból mennyit tanácsos szerintük fogyasztani. A 20 korongot ennek megfelelő mennyiségben helyezik el a plakátokon. (Minden csoporttag tesz javaslatot; a végső véleményt közösen alakítják ki a csoportok.)</p> <p>Az osztály közösen áttekinti, hogy mit mutatnak a korongok. Majd megbeszélik, melyik élelmiszer-csoportból mennyit tanácsos fogyasztani.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>A csoportok elképzeléseinek szemléletes megjelenítése</p> <p>Kompromisszumkészítés</p> <p>Gondolkodás</p> <p>Figyelem</p>	<p>Kooperatív tanulás – szóforgó, „Költs el egy húszast!”</p> <p>Egész osztály együtt – beszélgetés, magyarázat</p>	<p>Korábbi plakátok, korongok (csoportonként 20 db), gyurma- ragasztó</p>	
II/e Egy egészséges nap – étlapkészítés					
A	<p>A csoportok választanak egy fő étkezést: reggelit, ebédet vagy vacsorát.</p> <p>Minden csoport összeállítja a választott étkezés menüjét az egészséges táplálkozásnak megfelelően.</p> <p>A szóvivők bemutatják a plakátokat, így kialakul egy egész napra szóló egészséges étkezési ajánlat.</p> <p style="text-align: right;">8 perc</p>	<p>Ismeretek alkalmazása</p> <p>Kompromisszumkészítés</p> <p>Beszédkészítés</p> <p>Figyelem</p>	<p>Csoportmunka – problémamegoldás</p> <p>Egész osztály együtt – beszámoló</p>	<p>Csomagolópapír, vastag filctollak</p>	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/f Termékek, áruk készítése					
A	Minden csoport kap 6 db kártyát. A csoporttagok a kártyák felső, üres részébe egy-egy olyan (lehetőleg egészséges) élelmiszert rajzolnak, amelyet szívesen fogyasztanának, megvásárolnának. A tanító jól látható helyre teszi az elkészült „termékeket”: ez lesz a bolt, ahol mindenki vásárolhat. 5 perc	Finommotorika Kreativitás	Önálló munka csoportonként	D1 (Termékek, árak – kártyák) Színes ceruzák	
B	A csoportok egyenlően elosztják egymás között az elkészített vagy az órára összegyűjtött élelmiszereket. A csoportok játék árakkal (melyekkel egy elsős számolni tud) „beárazzák” a bolti árukészletet. (Fontos! Játékárakkal, amikkel számolni tudnak majd a tanulók.) 5 perc	Kompromisszumkész- ség	Csoportmunka	Cédulák, színes ceruzák	
II/g Boltosjáték					
A	Az osztály megbeszéli, kik a vásárlás résztvevői, hogyan történik egy vásárlás, stb. Ezután megbeszélik a játékszabályokat és a feladatokat. Két tanuló a tanító irányításával próbavásárlást mutat be. A tanító megkéri a tanulókat, hogy osszák szét a boltos kártyákat, a pénztáros és a bankár pedig vegye elő a matematikadobozából a papírpénzét. A tanító megállapítja az összeget, amellyel gazdálkodhatnak a vásárlók, illetve, hogy hány percig van nyitva a bolt (időkorlát). 22 perc	Figyelem Beszédkészség Türelem Figyelem Kreativitás	Egész osztály együtt – beszélgetés Kooperatív tanulás – csoportmunka	D2 (V, B, K, P kártyák) Játékpénz	P1 (A boltosjáték leírása)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>Az osztály megbeszéli, hogy milyen boltokat ismer, mit árulnak ott. Az osztály közösen eldönti, hogy minden asztalnál minden „boltban” minden lehet-e vásárolni, vagy speciális boltokat alakítsanak-e (pékség, hentes stb.). Ebben az esetben az élelmiszereket át kell csoportosítani. Szétosztják a szerepeket: 2 vevő és 2 eladó van csoportonként. Megbeszélik, kinek mi a dolga, mire van szüksége, miről beszélgethetnek az üzletben a szereplők, stb. Elkezdődik a játék. A vásárlásnál az a cél, hogy egy egészséges étkezés hozzávalóit szerezzék be a vásárlók.</p> <p style="text-align: right;">25 perc</p>	<p>Ismeretek felidézése Kompromisszumkész- ség Problémamegoldás A játék szerepeinek előkészítése Szerepjáték Kommunikációs készség</p>	<p>Egész osztály együtt – megbeszélés Csoportmunka – játék</p>	<p>Beárazott termékek, játékpénz, mérleg, kosár stb.</p>	<p>„Bolt” felirat</p>
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a A csoportok önértékelése					
A	<p>Az osztály megbeszéli, melyik csoport mit vásárolt, hogy gazdálkodtak a pénzzel, hogyan tudott a csoport együttműködni, volt-e nézeteltérés.</p> <p style="text-align: right;">7–10 perc</p>	<p>Nyitottság Türelem Figyelem Élmények megosztása</p>	<p>Egész osztály együtt – beszélgetőkör</p>		

MELLÉKLETEK

DIÁKMELLÉKLETEK

D1 Termékek, árak (d2)

D2 V, B, K, P kártyák (d2)

TANÁRI MELLÉKLET

P1 A boltos játék leírása

P1 – A boltos játék leírása

Ebben a játékban új szerepekre van szükség: vásárló, pénztáros, bankár, könyvelő.

A *vásárló* felveszi a pénzt (bevételt) a bankártól a kért címletekben. Egyszerre csak egy terméket vehet, és azonnal fizet a pénztárosnál. Ha elfogy a pénze, vehet fel kölcsönt a banktól (a játék elején közölni kell a gyerekekkel, hogy élhetnek-e ezzel a lehetőséggel).

A *pénztáros*nál fizet a vásárló. Ő számítja ki a visszajárót (ő is írhatja az összegeket a füzetbe, és azt is, hogy milyen terméket vásárolt a vevő).

A *bankár* odaadja a vásárlónak a bevételét (fizetését, zsebpénzét) a kívánt címletekben (érme, bankjegy), ha kell, kölcsönt ad, és ha szükséges, pénzt vált fel akár a vásárlónak, akár a pénztárosnak.

A *könyvelő* jegyzetel a füzetébe: felírja a bevételt, amit a vásárló a játék elején a bankártól kap (ezt az összeget a tanító határozza meg), folyamatosan feljegyzi a vásárolt termékek árát, a kiadásokat (egy-más alá), az esetleges kölcsönt. Összegzi a kiadásokat és a bevételt, illetve a bevételeket, ha a vásárló hitelt is felvett.

A játék végén a könyvelő ellenőrzi, hogy mennyi pénz maradt a vásárlónál, és az összeg egyezik-e az ő könyvelésével. A bankár beszámol a közös tevékenységről, arról, hogy ki hogyan végezte a feladatát.

(Mivel az összegeket előre felírtuk a boltos kártyákra, előfordulhat, hogy irreális, amit fölé rajzoltak a gyerekek. Érdemes ezért előre megbeszélni, hogy a valóságban, egy igazi boltban ennyiért nem tudnánk ezeket az árukat megvásárolni, ez most játék.)

A könyvelő jegyzetei:

Bevételek	Kiadások
Összes bevétel	Összes kiadás

A játék egyszerűsített változatában csak *vásárlók* és *eladók* vannak, az eladók (boltosok) felváltva szolgálják ki vevőiket. Ilyenkor a boltosok együtt vezetik a könyvelést (az könyvel, aki éppen nem szolgál ki vevőt). Hívjuk fel a vásárlók figyelmét arra, hogy mindig érdemes ellenőrizni a visszajáró pénzt.